

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

1SS200 Svenska som andraspråk, fortsättningskurs, 30
högskolepoäng

Swedish as a Second Language, 30 credits

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Ämnesgrupp

Svenska som andraspråk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2009-06-16

Senast reviderad 2016-10-26 av Fakulteten för konst och humaniora. Revidering av övergripande kursmål, innehåll, undervisningsformer och litteraturlistan. Den sista delkursen (tidigare kallad Självständigt arbete) har ersatts av den nya delkursen Uppsats.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2016

Förkunskaper

Svenska som andraspråk 1–30 högskolepoäng

Mål

Övergripande mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- utföra en kontrastiv språkanalys
- utföra interimspråksanalyser av andraspråksinlärare
- redogöra för hur läs- och skrivutveckling på andraspråket går till
- diskutera hur läromedelstexter med olika grader av stöttning kan förstås av andraspråkselever
- göra bedömningar av andraspråkselevs skriftliga produktion utifrån gällande styrdokument
- diskutera vad tvåspråkighet innebär för individen och samhället samt ha goda kunskaper om existerande minoritetsspråk i Sverige
- diskutera hur arbetet med skönlitteratur kan stötta andraspråkselevs språkutveckling

Delkurs 1. Interimspråksutveckling och språktypologi, 4,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för aktuell svensk och utländsk interimspråksforskning
- utföra interimspråksanalyser av andraspråksinlärares texter
- utföra språkanalyser av andraspråksinlärares texter med ett kontrastivt och språktypologiskt fokus

Delkurs 2. Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för hur läs- och skrivutveckling på andraspråket går till
- redogöra för hur andraspråksinlärares ordinläring kan stöttas
- redogöra för hur man kan genomföra en litteracitetsorienterad och ämnesbaserad undervisning
- analysera skolans läromedelstexter för att utveckla kunskap om hur man kan anpassa valet av texter med hänsyn till utvecklingsnivå

Delkurs 3. Bedömning och betyg i svenska som andraspråk, 3 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för kursplaner och aktuella styrdokument formulerade för andraspråkselever
- redogöra för olika sätt att bedöma andraspråkselevs skriftliga produktion
- redogöra för hur man utifrån aktuella styrdokument konstruerar prov anpassade för andraspråksinlärare.

Delkurs 4. Tvåspråkighet, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för vad tvåspråkighet innebär för individen och samhället,
- redogöra för hur den svenska skolan kan ta tillvara den resurs som flerspråkiga elever innebär
- uppvisa kunskaper om minoritetsspråken i Sverige.

Delkurs 5. Litteraturdidaktik, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs skall den studerande kunna

- tolka och diskutera skönlitterära texter ur olika genrer, problematisera begreppet genre och presentera grundläggande genre teori,
- muntligt och skriftligt diskutera frågor om vad skönlitterär läsning innebär och hur undervisning om, i och genom skönlitteratur kan bedrivas,
- redogöra för skillnader mellan att undervisa om, i och genom litteratur,
- praktisera och redogöra för grundläggande ämnesrelaterad teori och terminologi,
- muntligt och skriftligt presentera, analysera och diskutera samtidslitteraturen utifrån klass, genus och etnicitetsperspektiv,
- muntligt och skriftligt diskutera frågor om litterär kompetens, anpassning och progression i skolans litteraturundervisning, baserade på styrdokument samt litteraturdidaktisk teori och forskning.

Innehåll

I kursen fördjupas studierna av svenska som andraspråk i fem olika delkurser enligt nedan.

Delkurs 1. Interimspråksutveckling och språktypologi, 4,5 hp

Kursen omfattar en jämförelse av olika teorier om första- och andraspråksinläring samt om strategier vid andraspråksinläring och andraspråksanvändning. Förstaspråkets och andra bakgrundsfaktors inverkan på andraspråksutvecklingen samt dess konsekvenser för undervisningen studeras. Kursen omfattar även en interimspråksanalys och en språktypologisk översikt samt ett enskilt studium av ett valfritt invandraspråks

grammatiska struktur i jämförelse med svenska språket.

Delkurs 2. Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk, 7,5 hp

Kursen omfattar barns och vuxnas läs- och skrivutveckling på andraspråket inklusive frågor om litteracitet. Andraspråkelevens möten med läromedelstexter och språket i skolan samt språk och kunskapsutvecklande arbetssätt i det flerspråkiga klassrummet studeras.

Delkurs 3. Betyg och bedömning i svenska som andraspråk, 3 hp

I delkursen utvecklar studenterna teoretiska och praktiska kunskaper om betyg och bedömning inom ämnet svenska som andraspråk. Aktuella styrdokument studeras liksom muntliga och skriftliga prov av olika slag. Sambanden mellan mål, kunskapsinnehåll, samt bedömning och betygsättning diskuteras.

Delkurs 4. Tvåspråkighet, 7,5 hp

Kursen omfattar frågor angående tvåspråkighet samt frågor om språkbevarande faktorer och om språkpolitiska åtgärder. Tvåspråkigheten i den svenska skolan i ett internationellt jämförande perspektiv samt den svenska skolans målsättning att nå aktiv tvåspråkighet behandlas. Även tvåspråkighetens språkliga effekter såsom kodväxling och transfer studeras.

Delkurs 5. Litteraturdidaktik, 7,5 hp

Delkursen behandlar skönlitteratur och dess funktioner och villkor, historiskt och i vår samtid. De studerande får en grundläggande orientering i litteraturanlys, genre teori och teoretiska perspektiv på vad som händer i mötet mellan text och läsare. Den lästa litteraturen diskuteras i förhållande till klass-, genus- och etnicitetsperspektiv. Litteraturens plats i dagens skola behandlas utifrån litteraturdidaktisk forskning. Stor vikt läggs också vid att synliggöra möjligheter och skillnader mellan att undervisa om, i och genom litteratur, hur en traditionell litteraturkanon har sett ut i den svenska skolan och hur kanonbegreppet diskuteras idag.

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar samt obligatoriska gruppdiskussioner och seminarieövningar. När kursen ges som nätbaserat distanskurs används särskilda för distributionsformen lämpliga undervisningsformer.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För godkänt betyg ska kursens mål vara uppfyllda. För slutbetyget Väl Godkänd krävs väl godkänt betyg på minst 18 högskolepoäng av delkurserna. För studerande som ej godkänts vid ordinarie examinationstillfälle ges möjlighet till ytterligare fyra tillfällen.

Examinationer sker genom skriftliga och muntliga prov, genomförande av självständigt arbete och genom seminarier.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studenter som genomfört kursen och de studenter som deltar vid nästa kurstillfälle. Kursvärderingen genomförs anonymt.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Delkurs 1. Interimspråksutveckling och språktypologi, 4,5 hp

Andersson, Lars-Gunnar. 1993. *Språktypologi och språksläktskap*. Skriptor. 68 s. ISBN 91-47-05118-3

Axelsson, Monica. 2010. "Andraspråksutveckling i ett utvecklingsperspektiv". I: Bjar, Louise & Liberg, Caroline (red.). *Barn utvecklar sitt språk*. Studentlitteratur. s. 127–152. ISBN 978-01-11-06712-8

Ballardini, Kerstin, Stjärnlöf, Sune & Viberg, Åke. 1993. *Svensk grammatik på svenska*. Natur & Kultur. 180 s. ISBN 91-27-50149-3

Dahl, Östen. 1979. "Negationens typologi". I: Hyltenstam, Kenneth (red.). *Svenska i invandrarperspektiv*. Liber. s. 109–120. 11 s. ISBN 91-40-30181-8

Ekerot, Lars-Johan. 2011. *Ordföljd, tempus och bestämdhet: föreläsningar om svenska som andraspråk*. Gleerups. 186 s. ISBN 91-40-67153-4

Hammarberg, Björn. 2013. "Teoretiska ramar för andraspråksforskning". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 27–74. 47 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Hyltenstam, Kenneth. 1979. "Kontrastiv analys, språktypologi och språkinlärning". I: Hyltenstam, Kenneth. (red.). *Svenska i invandrarperspektiv*. Liber. s. 11–40. 30 s. ISBN 91-40-30181-8

Källström, Roger. 2012. *Svenska i kontrast. Tvärspråkliga perspektiv på svensk grammatik*. Studentlitteratur. 208 s. ISBN 978-91-44-05573-2

Philipsson, Anders. 2013. "Svenskans morfologi och syntax i ett andraspråksperspektiv". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 121–145. 24 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Strömquist, Siv. 2010. *Uppsatshandboken: råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. Hallgren & Fallgren. 142 s. ISBN 978-91-7382-852-9

Svenska skrivregler. Utgivna av Språkrådet. 2008 eller senare. Liber. 263 s.

Tingbjörn, Gunnar. 1979. "Kontrastiv minigrammatik". I: Hyltenstam, Kenneth. (red.). *Svenska i invandrarperspektiv*. Liber. s. 41–78. 38 s. ISBN 91-40-30181-8

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 100 s.

Delkurs 2. Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk (7,5 hp)

Damber, Ulla. 2013. "Om tidig läsutveckling i det mångspråkiga samhället". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 661–679. 18 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Damber, Ulla. 2013. "Pedagogens roll i klasser och barngrupper där flerspråkiga barn ingår". I: Wedin, Åsa & Hedman, Christina. (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Studentlitteratur. s. 69–87. 18 s. ISBN 978-91-44-08052-9

Danielsson, Kristina. 2013. "Multimodalt meningskapande i klassrummet". I: Wedin, Åsa & Hedman, Christina. (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Studentlitteratur. s. 169–185. 16 s. ISBN 978-91-44-08052-9

Franker, Qarin. 2013. "Att utveckla litteracitet i vuxen ålder – alfabetisering i en flerspråkig kontext". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 771–805. 34 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Hedman, Christina. 2012. "Flerspråkig elev – med dyslexi?" I: Salameh, Eva-Kristina. (red.). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s. 98–123. 25 s. ISBN 978-91-27-

Hedman, Christina. 2012. "Läsutveckling hos flerspråkiga elever". I: Salameh, Eva-Kristina. (red). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s.78–95. 17 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Kuyumcu, Eija. 2013. "Genrepedagogik som verktyg i språk och kunskapsutvecklande undervisning och lärande". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 605–628. 23 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Ladegaard, Uffe. 2013. "Att se sig själv i skriftspråket – flerspråkigheten som resurs i den tidiga litteracitetsundervisningen". I: Wedin, Åsa, & Hedman, Christina. (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Studentlitteratur. s. 45–65. 20 s. ISBN 978-91-44-08052-9

Magnusson, Ulrika. 2013. "Skrivande på ett andraspråk". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 633–657. 22 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Nygård Larsson, Pia. 2013. "Text, språk och lärande i naturvetenskap". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 579–601. 22 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Prentice, Julia & Sköldberg, Emma. 2013. "Flerordsenheter – ur ett andraspråksperspektiv". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 197–216. 19 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Schmidt Carina. 2013. "'Sen tittade jag och tittade jag. Sen blev den jättebra'. Elevnära texter och strategier för läsförståelsen". I: Wedin, Åsa & Hedman, Christina. (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Studentlitteratur. s. 93–117. 24 s. ISBN 978-91-44-08052-9

Strömquist, Siv. 2010. *Uppsatshandboken: råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. Hallgren & Fallgren. 142 s. ISBN 917382-816-5

Wedin, Åsa. 2013. "Skrift och mobilitet bland flerspråkiga ungdomar". I: Wedin, Åsa & Hedman, Christina. (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Studentlitteratur. s. 123–142. 19 s. ISBN. 978-91-44-08052-9

Didaktisk litteratur

Enström, Ingegerd. 2016. *Ordens värld: Svenska ord – struktur och inläring*. Hallgren & Fallgren. 111 s. ISBN 978-91-7382-888-8

Enström, Ingegerd. 2013. "Ordförråd och ordinläring – med särskilt fokus på avancerade inlärare". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 169–192. 23 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Gibbons, Pauline. 2010. *Lyft språket, lyft tänkandet: språk och lärande*. Hallgren & Fallgren. 214 s. ISBN 978-91-7382-848-2

Hajer, Maike & Meestringa, Theun. 2014. *Språkinriktad undervisning: En handbok*. Hallgren & Fallgren. s. 13–146. 134 s. ISBN 917-38-2838-6

Johansson, Britt & Sandell Ring, Anniqa. 2013. *Låt språket bära – genrepedagogik i*

Mörling, Margareta. 2007. *Att undervisa analfabeter. Från det konkreta till det abstrakta*. Natur & Kultur. S 6–111. 105 s. ISBN 978-91-2772-285-9

Roe, Astrid. 2014. *Läsdidaktik. Efter den första läsinläringen*. Gleerups. s 15–191. 176 s. ISBN 978-91-40-68582-7

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 50 s.

Delkurs 3. Betyg och bedömning i svenska som andraspråk, 3 hp

Salameh, Eva-Kristina. 2012. "Språklig bedömning av flerspråkiga skolbarn". I: Salameh, Eva-Kristina. (red). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s.56–76. 20 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Skolverket. 2012. *Bedömning och betygssättning i gymnasieskolan*. Fritzes. 37 s. ISBN 978-91-87115-74 –5

Skolverket. 2011. *Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Fritzes 58 s. ISBN 978-91-86529-54-3

Skolverket. 2012. *Utbildning i svenska för invandrare. Kursplan och kommentarer*. 51 s. ISBN 978-91-87115-64-6

Skolverket. 2011. *Läroplan Svenska som andraspråk för grundskolan*. Fritzes. s.239–257. 18 s. ISBN 978-91-38325-41-4

Skolverket. 2012. *Läroplan Svenska som andraspråk för gymnasiet*. Fritzes. s. 182–202. 20 s. ISBN 978-91-38325-94-0

Strömqvist, Siv. 2010. *Uppsatshandboken: råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. Hallgren & Fallgren. 142 s. ISBN 978-91-7382-852-9

Svenska skrivregler. Utgivna av Språkrådet. 2008 eller senare. Liber. 263 s.

Didaktisk litteratur

Hajer, Maike & Meestringa, Theun. 2014. *Språkinriktad undervisning: En handbok*. Hallgren & Fallgren s. 135–166. 31 s. ISBN 978-91-38-2838-6

Johansson, Britt & Sandell Ring, Anniqa. 2013. *Låt språket bära – genrepedagogik i praktiken*. Hallgren & Fallgren. s. 45–68. 23 s. ISBN 978-91-7382-859-8

Roe, Astrid. 2014. *Läsdidaktik. Efter den första läsinläringen*. Gleerups. s 195–253. 58 s. ISBN 978-91-40-68582-7

Av institutionen tillhandahållet material. 150 s.

Delkurs 4. Tvåspråkighet, 7,5 hp

Börestam, Ulla & Huss, Leena. 2001. *Språkliga möten: Tvåspråkighet och kontaktlingvistik*. Studentlitteratur. 129 s. ISBN 91-44-01845-2

Håkansson, Gisela. 2003. *Tvåspråkighet hos barn i Sverige*. Studentlitteratur. 192 s. ISBN 91-44-03070-3

Jonsson, Carla. 2010. "Makt och identitetsrelaterade funktioner i kodväxling". I: Musk, Nigel & Wedin, Åsa (red.). *Flerspråkighet, identitet och lärande: skola i ett föränderligt samhälle*. Studentlitteratur. s. 127–143. 16 s. ISBN 978-91-44-05986-0

Salameh, Eva-Kristina. 2012. "Flerspråkig utveckling". I: Salameh, Eva-Kristina. (red). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s.27–52. 25 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Salameh, Eva-Kristina. 2012. "Språkliga resultat vid tvåspråkig undervisning". I: Salameh, Eva-Kristina. (red). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s. 216–236. 20 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Salameh, Eva-Kristina & Tvingstedt, Anna-Lena. 2012. "Läs- och kunskapsutveckling vid tvåspråkig undervisning". I: Salameh, Eva-Kristina. (red). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s. 239–261. 22 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Sandell, Anna. 2012. "Elever berättar om undervisning på arabiska och svenska". I: Salameh, Eva-Kristina. (red). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s.196–213. 17 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Skolverket. 2013. *Studiehandledning på modersmålet - att stödja kunskapsutvecklingen hos flerspråkiga elever. Ett stödmaterial*. 58 s.

Skolverket. 2008. *Med annat modersmål – elever i grundskolan och skolans verksamhet. Rapport 321*. 64 s.

Spetz, Jennie. 2014. *Debatterad och marginaliserad. Perspektiv på modersmålsundervisningen*. Språkrådet. 54 s. ISBN: 978-91-86959-16-6

Svensson, Gudrun. & Torpsten, Ann-Christin. 2013. "Makt och litteracitet. Modersmåls lärare skriver om modersmålsundervisning". I: Skjelbred, Dagrun og Veum, Aslaug (red.). *Literacy i læringskontekster*. Oslo: CappelenDamm Akademisk. 10 s. 10 s. ISBN 978 820 240598 4

Tvingstedt, Anna-Lena. 2012. "Föräldrars syn på tvåspråkig undervisning". I: Salameh, Eva-Kristina. (red). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s.175–193. 18 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Wigerfelt, Berit. 2012. "Skolledarnas syn på tvåspråkig undervisning". I: Salameh, Eva-Kristina. (red). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s.131–152. 21 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Wigerfelt, Berit & Morgan, Eva. 2012. "Lärarnas syn på tvåspråkig undervisning". I: Salameh, Eva-Kristina. (red). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s.158–174. 16 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Av institutionen tillhandahållet material. 200 s.

Delkurs 5. Litteraturdidaktik, 7,5 hp

Bergsten, Staffan & Lars Ellerström. 2004. *Litteraturhistoriens grundbegrepp*. Studentlitteratur. 234s. ISBN 9789144042558

Heith, Anne. 2006. *Texter – medier – kontexter: introduktion till textanalys i svenskundervisningen på grundskolan och i gymnasiet*. Studentlitteratur. 279 s. ISBN 9789144045153

Persson, Magnus. 2012. "Läsning i skolan – och läsning i den högre skolan". I: Carlsson, Ulla & Jenny Johannisson (red.) *Läsarnas marknad, marknadens läsare. En forskningsantologi*. SOU 2012: 10. 10 s. (tillgänglig på nätet).

Strömqvist, Siv. 2010. *Uppsatshandboken: råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. Hallgren & Fallgren. 142 s. ISBN 978 91 7202 052 0

Svenska skrivregler. Utgivna av Språkrådet. 2008 eller senare. Liber. 263 s.
Artiklar tillkommer som tillhandahålls av institutionen, ca 150 s.

Didaktisk litteratur

Landmark, Dan & Ingrid Wiklund. 2012. *Litteraturen, språket, världen: andraspråksperspektiv på litteraturundervisning*. Studentlitteratur. 150 s. ISBN 9789144060255

Molloy, Gunilla. 2011. *Selma Lagerlöf i mångfaldens klassrum*. Studentlitteratur. 176 s. ISBN 9789144059372

Skönlitteratur

Khemiri, Jonas Hassen. *Ett öga rött*. Valfri upplaga. 252 s.

Nordin, Sofia, *Snöstormen*. Valfri upplaga. 82 s.

Wallin, Birgitta & Tomas Löfström (red.) 2004. *Kärlek, uppror och kardemummakärnor: Berättelser från Indien*. Tranan. (I urval ca 50 s.) ISBN 91-85133-11-6

Wallin, Birgitta & Maria Lannvik Duregård (red.) 2008. *Människosaker – dikter och noveller på liv och död från Asien, Afrika och Latinamerika*. Karavan. (I urval 50 s.) ISBN 9789163330971

Noveller tillkommer som tillhandahålls av institutionen, ca 150 s.